

Husstandsmøller

Hvad er en husstandsmølle?

En husstandsmølle er normalt betegnelsen for en mindre vindmølle, der opføres i tilknytning til fritliggende ejendomme, og hvis primære funktion er at levere energi til ejendommens eget forbrug – enten som elektricitet eller som varmt vand.

Der er ingen entydig definition på en husstandsmølle, men i kommunernes planlægning opfattes en husstandsmølle som en mindre, enkeltstående vindmølle med en totalhøjde på under 25 meter (fra fundament til øverste vingetip). For afgrænsningen ved prisafregning gælder, at hvis vindmøllen har en effekt på 25 kW og derunder og tilsluttet i egen forbrugsinstallation kaldes den en husstandsmølle. Med hensyn til den tekniske godkendelse gælder særlige regler for vindmøller med en effekt på 25 kW og et rotorareal på 200 m² og derunder.

Vindmøller på op til 1 m² i rotorareal betegnes ofte "mikromøller" og vindmøller mellem ca. 1 og 5 m² betegnes ofte minimøller.

Generatorens kapacitet er i praksis af mindre betydning for en husstandsmølles placeringsmuligheder, idet møllens synlighed i landskabet oftere vil være en mere begrænsende faktor end det lokale elnets kapacitet.

Hvorfor små vindmøller?

I vindkraftens nyere historie i Danmark indledes udviklingen med små elproducerende vindmøller, der blev opstillet i umiddelbar tilknytning til en ejendom. Det er møller, der blev udviklet og opstillet fra 1976 til først i 1980'erne.

Som følge af planlægningspolitikken, hvor store møller ofte søges samlet i klynger og parker for at friholde landskabsområder, er der opstået en ny interesse for husstandsmøller. De små møller er i almindelighed undtaget fra den øvrige vindmølleplanlægning, idet de kan opstilles mange steder uden at belaste hverken naboer eller landskab.

Med stigende elpriser bliver det mere fordelagtigt at anvende en stor del af produktionen fra en lille mølle i egen installation. På denne baggrund er der opstået en ny generation af husstandsmøller udviklet i 1990'erne.

Husstandsmøllen giver mulighed for, at den enkelte familie selv kan producere forureningsfri el.

Hvor mange husstandsmøller i Danmark?

I energihandlingsplanen Energi 21 fra 1996 nævnes, at der skal gives mulighed for, at der kan opstilles husstandsmøller i områder, der ikke er udlagt til vindmøller, men hvor en lille vindmølle kan indpasses som et naturligt og integreret element i en ejendom og bidrage til egen forsyning med el og varme.

Et udvalg nedsat i 1993 af Energistyrelsen fremkom med forslag til, hvorledes barrierer for udbredelse af små vindmøller kunne reduceres. Udvalget skønnede, at det ville være realistisk at opstille ca. 3000 husstandsmøller med en samlet effekt på 40-50 MW.

Ultimo december 2013 var der opstillet 997 mini- og husstandsmøller med en samlet effekt på 7,73 MW.

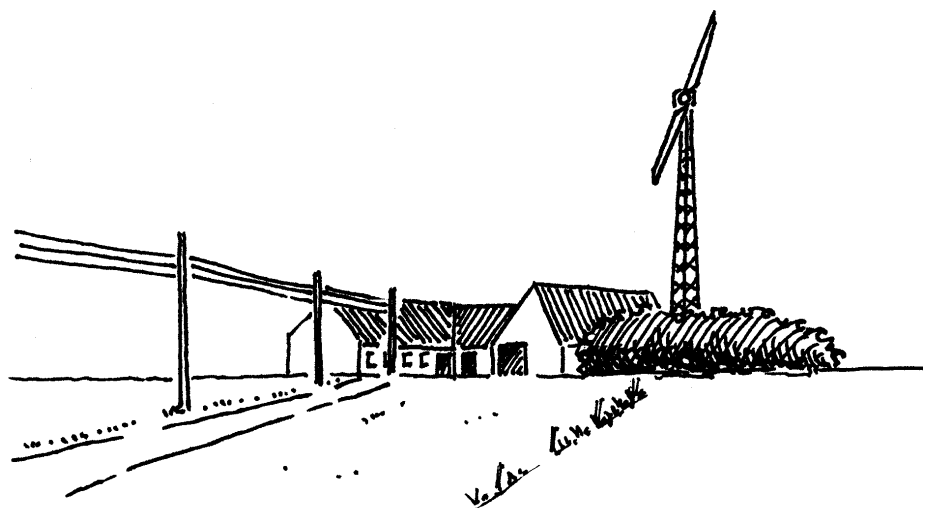
Der har inden for de sidste par år været stor interesse for opstilling af husstandsmøller pga. en væsentlig forbedring af afregningsreglerne. I nogle kommuner administreres der efter stramme opstillingsregler, hvorfor, det ikke går lige stærkt med opstilling af husstandsmøller i alle kommuner.

Med den seneste ændring af VE-loven fra maj 2013 er der en rimelig økonomi i en husstandsmølle uanset hvor stort et elforbrug man har.

Tilslutning til elnettet

Tilslutningen til elnettet sker gennem ejendommens elinstallation, hvor der foruden den sædvanlige købsmåler også er installeret en salgsmåler. På dage med stor vindproduktion og lille husstandsforbrug sælges der til det offentlige net.

Små møller kan tilsluttes ejendommens varmeinstallation gennem f.eks. en varmeanlægget. Møller efter væskebremseprincippet skal ikke tilsluttes elnettet, idet de har direkte vandopvarmning.

Godkendelse

Husstandsmøller er ligesom andre vindmøller underlagt en godkendelsesordning, jfr. bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 om teknisk certificeringsordning for vindmøller. Regelgrundlaget regulerer bl.a.:

- Certificering af vindmøller.
- Vedligeholdelse, service og havari.
- Certificerende og godkendte virksomheder
- Administrative bestemmelser, tilsyn og kontrol mv.

Der kan kun gives byggetilladelse til typegodkendte vindmøller. Dette gælder også vindmøller, der ikke skal nettilsluttes.

Der er dog følgende undtagelser og lempelser:

Alle møller over 5 m² skal certificeres efter DS/EN/IEC61400-22

Ved godkendelse af vindmøller med et rotorareal på 5 m² og derunder fokuseres primært på sikkerhed. De møller kan certificeres og registreres.

Kravene for at opnå typegodkendelse er mindre omfattende for vindmøller med et rotorareal på 40 m² og derunder og med en eleffekt på normalt 10 kW. De møller certificeres efter særlige, danske regler.

Endelig er der også for møller med et rotorareal op til 200 m² visse undtagelser fra de generelle godkendelsesregler (nærmere beskrevet i Energistyrelsens tekniske godkendelsesregler fra 19. marts 2010 for vindmøller med en eleffekt på 25 kW og derunder og et rotorareal på 200 m²).

Ifølge den tidligere nævnte bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 har ejeren af en vindmølle, så længe den er i drift, pligt til at sikre, at vindmøllen er regelmæssigt vedligeholdt og serviceret. For vindmøller over 40 m² gælder at vedligeholdes og service skal foretages af en certificeret eller godkendt virksomhed. For vindmøller under 40 m² skal certificeres efter fabrikantens anvisninger, men ikke nødvendigvis af certificeret virksomhed.

Energistyrelsens Godkendelsessekretariatet for vindmøller kan under særlige omstændigheder godkende mølleejere til at udføre service og vedligehold af møllen.

Hvor kan en husstandsmølle sættes op?

I modsætning til alle andre vindmøller kan husstandsvindmøller normalt opstilles uden forudgående planlægning. I landzone kræves dog en landzonetilladelse, som skal søges hos kommunen. I landzonesagen skal kommunen afveje om opstillingen af husstandsvindmøllen er i strid med nogen af de andre benyttelses- og beskyttelsesinteresser i det åbne land - herunder de landskabelige interesser.

Husstandsmøllerne har kun en begrænset visuel påvirkning udenfor det nære lokalområde. Energistyrelsens skriver således i 1994 at:

»Husstandsmøllernes opstilling ved de fritliggende ejendomme bør i princippet kun være underlagt generelle retningslinjer, der sikrer en max. højde og en tæt sammenhæng med den eksisterende ejendom« (hvilket umiddelbart er sikret ved selve definitionen af en husstandsvindmølle (red.)). »Kun hvor husstandsmøllerne opstilles i tættere bebyggede landområder, kan det være nødvendigt med en nærmere vurdering, som også kan blive nødvendig i landskabstyper med særlige bevaringsinteresser.«

Kommunen skal også tage stilling til et husstandsvindmølleprojekt efter VVM-reglerne og afgøre om det er VVM-pligtigt. Det vil dog meget sjældent være tilfældet. Men i givet fald skal der udarbejdes et kommunepantillæg før husstandsvindmøllen kan opstilles.

Opførelse af husstandsvindmøller forudsætter, som for alle andre vindmøller, at byggeriet anmeldes til kommunen efter byggelovens regler. Kommunen skal sikre at der er tale om en typegodkendt mølle og at byggelovens bestemmelser i forhold til veje og naboskel er overholdt, - samt at alle andre nødvendige tilladelser er givet.

Kommunen skal desuden påse, at grænserne for vindmøllestøj ved naboerne kan overholdes, herunder at den nødvendige dokumentation for overholdelse af støjbestemmelserne er tilvejebragt og i orden.

Afregning for den del af elproduktionen, der sælges

Husstandsmøller er undtaget de almindelige regler for afregning af produktionen fra vindmøller.

I Lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi er følgende anført under kapitel 6 om Pristillæg m.v. til vindmøller:

”§ 41. Der ydes pristillæg til elektricitet, som leveres til elforsyningsnettet fra en vindmølle med en installeret effekt på 25 kW eller derunder, som er tilsluttet i egen forbrugsinstallation. Pristillægget ydes uanset tilslutningstidspunktet og fastsættes således, at tillægget og den efter § 51, stk. 2, nr. 1, fastsatte markedspris tilsammen udgør 60 øre pr. kWh.”

Der betales ikke el- og CO₂-afgifter af den el, der forbruges direkte fra vindmøllen. Der skal heller ikke betales moms af egetforbruget, med mindre man er momsregistreret. Er man momsregistreret, er der særlige regler, som er beskrevet i Danmarks vindmølleforenings ”Orientering om skatteregler mm”.

Der skal til gengæld betales skat af egetforbruget fra vindmøllen. For husstandsmøller købet den 19. november 2012 eller tidligere skal der for privat forbrugt el tillægges 60 øre/kWh til den personligt skattepligtige indkomst.

Regler for denne beskatning er senest afklaret i en Landsskatteretskendelse fra 2. oktober 2003. I kendelsen fastslås, at værdien af den direkte forbrugte el fastsættes til den værdi, der kunne opnås ved salg til elforsyningsgesellschaft. Denne værdi svarer ifølge Landsskatteretten til produktionsprisen på el fra husstandsmøllen.

For husstandsmøller købt fra den 20. november 2012 eller senere skal der i skatteåret 2013 for privat forbrugt el tillægges 2,20 kr./kWh til den skattepligtige personlige indkomst. Beløbet reguleres årligt efter nettoprisindekset. Ovenstående ændring gennemføres ved vedtagelse af lov nr. 1390 af 23. december 2012 (Lovforslag L86 2012/2013).

En bindende afgørelse fra Skatterådet i foråret 2009 betyder, at husstandsmøllers skattemæssige status er fastlagt, så de må drives som en erhvervsmæssig virksomhed. Afgørelsen har stor betydning for økonomien i en husstandsmølle. Den erhvervsmæssige skatteopgørelse kan benyttes uanset om der er et netto-

salg fra det vedvarende energianlæg. Skattereglerne er beskrevet i Danmarks vindmølleforenings "Orientering om skatteregler mm".

Vindmøller med en nominel effekt på 25 kW og derunder, beliggende på forbrugsstedet og tilsluttet egen forbrugsinstallation er fritaget for PSO-betaling for den del af elforbruget, som forbrugeren selv forbruger og producerer.

Nettoafregning for anlæg op til 6 kW

Som opfølgning på den energipolitiske aftale fra februar 2008 er der indført særlige afregningsregler for små vindmøller med en effekt indtil 6 kW.

Nettoafregningen, som tidligere kun var gældende for solceller, er med virkning fra 1. juli 2010 udvidet til at gælde for alle VE-anlæg med en effekt op til 6 kW og som er tilsluttet elinstallationen i boligen.

Ordningen betyder, at når produktionen er mindre end forbruget, leveres den manglende el fra det kollektive net, og når produktionen er større end forbruget, leveres overskudsproduktionen ud på nettet.

Den årlige opgørelse sker ved anvendelsen af en måler, der kan "løbe baglæns", når der er overskudsproduktion eller ved en separat måling af henholdsvis den el der leveres fra nettet og til nettet, hvor nettoforbruget er forskellen mellem de to målte værdier.

Der betales kun afgifter mm af nettoforbruget, og såfremt der netto leveres elektricitet til det kollektive elforsyningsnet, vil der blive ydet pristillæg efter de almindelige bestemmelser i VE-loven.

Nettoafregningen sker på årsbasis og kræver, at anlægget er tilsluttet det kollektive elforsyningsnet i egen forbrugsinstallation i en bolig eller anden ikke-erhvervs mæssigt benyttet bebyggelse. Anlægget må højst have en nominel effekt på 6 kW og skal være 100 pct. ejet af forbrugeren og beliggende på forbrugsstedet. Ordningen gælder ikke for virksomheder.

Med vedtagelse af lov nr. 1390 af 23. december 2012 blev nettoafregningen på årsbasis ændret til nettoafregning på timebasis for bl.a. husstandsmøller med virkning for møller solgt fra den 20. november 2012 og derefter. Der blev samtidig vedtaget nye afregningsregler som særligt havde sigt på solcelleanlæg.

Med vedtagelse lov nr. 641 af 12. juni 2013 blev afregningen for husstandsmøller ændret for møller solgt fra og med 20. november 2012 til for husstandsmøller til og med 10 kW afregnes med 2,50 kr./kWh solgt til el-nettet. Husstandsmøller større en 10 kW til og med 25 kW afregnes med 1,50 kr./kWh solgt til el-nettet. Lovændringen skal godkendes i EU.

Hvornår er en husstandsmølle rentabel for ejeren?

Under de 3 nugældende ordninger er rentabiliteten forskellig.

I det følgende er kun fokuseret på rentabiliteten for nye møller, som opstilles efter de nye regler, som, når/hvis de er godkendes i EU, forventes at træde i kraft for møller solgt efter 20. november 2012.

For møller til og med 10 kW, der afregnes med 2,50 kr./kWh er der på gode vindmæssige placeringer en rigtig god rentabilitet, også selvom man sælger en stor andel af møllens produktion ud til nettet.

For møller større en 10 kW, der afregnes med 1,50 kr./kWh, er der på gode vindmæssige placeringer og hvor en større andel af møllens produktion erstatter privat forbrugt energi, en god rentabilitet.

Det anbefales at få lavet en uvildig konsulentberegning af møllens forventede produktion og derudfra få lavet en beregning af økonomien, før man køber en husstandsmølle.

Erfaringsudveksling

Husstandsmølleejerne, som er medlem af Danmarks Vindmølleforening, udveksler erfaringer i en særlig erfagruppe. Læs mere under "Om foreningen" på www.dkvind.dk.

Hvert efterår afholder foreningen en temadag om husstandsmøller. Se datoer og program under "Arrangementer" på www.dkvind.dk.

Yderligere oplysninger

Oversigt over godkendte husstandsmøller og information om godkendelsesordningen

Bekendtgørelse om teknisk certificeringsordning for vindmøller, LBK nr. 73 af 25 januar 2013

Energinet.dk

- Tilslutningsbestemmelser
- Tekniske foreskrifter
- Retningslinjer for nettoafregning af egenproducenter

Information om myndighedskrav ved opstilling mv. af mindre elproducerende vindmøller, vejledningsnotat, miljøministeriet, marts 2010

Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning og ligningsloven Lov nr. 641 af 12. juni 2013

Udvidelse af solcelleordningen i elforbrugsloven til alle VE-anlæg under 6 kW.

Bekendtgørelse om fritagelse for betaling til dækning af offentlige forpligtelser for egenproducenter af elektricitet fra små anlæg.

Nyttige tips på Skats hjemmeside (søg på "Solceller, vindmøller og andre vedvarende energianlæg")

Danmarks Vindmølleforenings "Orientering om skatteregler mm (skat, moms, brugerbetaling, ejerformer mm).

Fakta om Vindenergi

Fakta om Vindenergi udgives af Danmarks Vindmølleforening.

Faktablade, der giver faktaoplysninger om en række udvalgte emner, kan rekvireres fra sekretariatet eller hentes på www.dkvind.dk.

Danmarks Vindmølleforening
Ellemarksvej 47, Bygning 6
8000 Århus C

Tlf. 8611 2600
(kl. 9-15, fredag 9-13)
Fax 8611 2700
E-mail: info@dkvind.dk
www.dkvind.dk

Faktablade P10, marts 2014